

Lieta C-36/20 PPU

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 25. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Juzgado de Instrucción n.º 3 de San Bartolomé de Tirajana
(Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 20. janvāris

Prasītāja:

Ministerio Fiscal

Atbildētājs:

VL

Pamatlietas priekšmets

Trešās valsts valstspiederīgā izraidīšana.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Noteikt, vai izmeklēšanas tiesnešus var uzskatīt par iestādi, kurā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji var paust savu gribu lūgt šo aizsardzību. Ja tas tā ir, noskaidrot, kādas juridiskas sekas izriet no šī konstatējuma.

Juridiskais pamats ir LESD 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

1) Direktīvas 2013/32/ES 6. panta 1. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka gadījumā, ja starptautiskās aizsardzības pieteikumi tiek iesniegti iestādēm, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem nav kompetentas tos reģistrēt, tad dalībvalstīm ir

jānodrošina, lai reģistrācija tiktu veikta ne vēlāk kā sešu darbadienu laikā pēc pieteikuma sagatavošanas.

Vai tas ir jāinterpretē tādējādi, ka izmeklēšanas tiesneši vai tiesneses, kas ir par kompetentiem lemt par ārvalstnieku aizturēšanu vai neaizturēšanu saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem, ir uzskatāmi par vienu no šīm “citām iestādēm”, kas nav kompetentas reģistrēt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, bet kurās pieteikuma iesniedzēji var paust savu gribu šajā nolūkā?

2) Ja ir uzskatāms, ka tā ir viena no šīm iestādēm[,] vai Direktīvas 2013/32/ES 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izmeklēšanas tiesnesim vai tiesnesei ir jāinformē pieteikuma iesniedzēji par to, kur un kādā veidā var iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, un to iesniegšanas gadījumā viņiem tas ir jānosūta iestādei, kurai saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir kompetence reģistrēt un izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, un kompetentai administratīvai iestādei, lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzējam Direktīvas 2013/33/ES 17. pantā paredzētos materiālos uzņemšanas nosacījumus?

3) Vai Direktīvas 2013/32/ES 26. pants un Direktīvas 2013/33/ES 8. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka trešās valsts valstspiederīgo aiztur tikai tad, ja ir izpildīti Direktīvas 2013/33/ES 8. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi, jo no brīža, kad pieteikuma iesniedzējs ir paudis savu nodomu izmeklēšanas tiesnesim vai tiesnesei, viņu aizsargā neizraidīšanas princips?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

- LESD 67. un 78. pants.
- Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 18., 19. un 21. pants.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai 6., 9., 12. un 26. pants.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai, 8., 9., 10. un 17. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

- *Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos un libertades de los extranjeros Spānijā un su integración social* [2000. gada 11. janvāra Konstitūtīvā likuma 4/2000 par ārvalstnieku tiesībām un brīvībām Spānijā un viņu sociālo integrāciju] (*Boletín Oficial del Estado* Nr. 10, 2000. gada 12. janvāris) 58. panta 4. punkts, 61. pants, 62. pants un 64. panta 5. punkts.

- *Ley 12/2009, de 30 de octubre, reguladora del derecho de asilo un de la protección subsidiaria* [2009. gada 30. oktobra Likums 12/2009 par tiesībām uz patvērumu un alternatīvo aizsardzību] (*Boletín Oficial del Estado* Nr. 263, 2009. gada 31. oktobris) 2., 3. un 5. pants.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2019. gada 12. decembrī tika pārtverta laiva, kurā atradās VL kopā ar citiem 44 vīriešiem no Subsahāras Āfrikas, kuri vēlējās ieceļot Spānijā. Laivā esošie tika uzņemti uz jūras glābšanas kuģa, kas piestāja Grankanārijā.
- 2 Sarkanais Krusts un *Servicio Canario de Salud* [Kanārijas Veselības dienests] sniedza viņiem pirmo medicīnisko un humāno palīdzību, un pēc tam viņi tika nogādāti policijas iecirkņos, kur viņiem 2019. gada 13. decembrī tika piemērota aizturēšana un sniegta informācija par viņu tiesībām. Šajā pašā dienā Spānijas valdības apakšpārstāvniecība Laspalmasā pieņēma lēmumu par viņu izraidīšanu nelegālas ieceļošanas Spānijā dēļ un pieprasīja ievietot viņus aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā (turpmāk tekstā – “AĀIC”).
- 3 2019. gada 14. decembrī VL tika nogādāts iesniedzējtiesā, *Juzgado de Instrucción n.º 3 de San Bartolomé de Tirajana* [Sanbartolome de Tirahanas Izmeklēšanas tiesā Nr. 3), lai tā lemtu par viņa ievietošanu AĀIC. Iesniedzējtiesa uzsāka pirmstiesas izmeklēšanu un izdeva rīkojumu, ar ko tā piekrita pieņemt VL paziņojumu, un informēja [VL] par viņa tiesībām; viņam sniedza palīdzību advokāte un bambaras valodas tulks. Viņš tika informēts par viņa tiesībām, un viņš puda nodomu lūgt starptautisko aizsardzību, jo viņam bija pamatotas bailes tikt vajātam rases vai piederības sociālāi grupai dēļ, jo viņa izcelsmes valstī – Mali – notika karš un viņš baidījās atgriezties nāves draudu dēļ. Viņa paziņojums tika nosūtīts prokuratūrai, kas neiebilda pret [viņa] ievietošanu AĀIC.
- 4 Turklāt starptautiskās aizsardzības pieteikums tika nosūtīts *Comisión Española de Ayuda al Refugiado* [Spānijas Palīdzības sniegšanas bēgļiem komisijai], kas norādīja, ka pirmās uzņemšanas [centrā] nebija brīvu vietu, bet tās varēja tikt piešķirtas Sarkanā Krusta humānās palīdzības centrā līdz brīdim, kad atbrīvosies vietas personām, kas lūdz starptautisko aizsardzību. Sarkanais Krusts informēja, ka tā humānās palīdzības centrā bija 16 brīvas vietas, bet tās bija jāpiešķir ar policijas vai Spānijas valdības pārstāvniecības starpniecību. Tādējādi iesniedzējtiesa iesniedza attiecīgos dokumentus šīm struktūrām, lūdzot piešķirt vietas humānu apsvērumu dēļ.
- 5 Tāpat tika izdots rīkojums, ar ko policijai tika lūgts atsūtīt atbilstīgu dokumentu nodoma paušanai iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu VL un citām 25 personām, ko bija prasīts ievietot AĀIC un kas bija paidušas nodomu lūgt starptautisko aizsardzību un šo pieteikumu iesniegušas iestādei, kura saskaņā ar valsts tiesībām nebija kompetenta to reģistrēt. Minētais rīkojums tika izdots, īstenojot Direktīvas 2013/33 6. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jānodrošina, ka reģistrācija tiek veikta vēlākais sešu darbadienu laikā no

pieteikuma iesniegšanas brīža. Turklāt minētajā rīkojumā Darba, migrācijas un sociālā nodrošinājuma ministrijai kā vienai no valsts pārvaldes iestādēm tika pieprasīts piešķirt vietas humānās palīdzības centrā personām, kas lūdza starptautisko aizsardzību, jo tām nebija iztikas līdzekļu.

- 6 Darba, migrācijas un sociālā nodrošinājuma ministrija paziņoja, ka humānās palīdzības centrā bija 12 brīvas vietas, kas bija jāpiešķir pieteikuma iesniedzējiem atkarībā no viņu neaizsargātības. Pārējiem 14 pieteikuma iesniedzējiem, tostarp VL, tika piešķirtas vietas AĀIC, jo pat personas, kas lūdza starptautisko aizsardzību, nebija iespējams uzņemt humānās uzņemšanas centrā. Tādējādi tika izdots rīkojums, saskaņā ar kuru VL tika ievietots AĀIC, jo nebija citas izmitināšanas iespējas, lai arī tika konstatēts, ka viņu nevarēja aizturēt, un saskaņā ar kuru minētajā AĀIC bija jāizskata starptautiskās aizsardzības pieteikums. Pirms nogādāšanas AĀIC iesniedzējtiesā ieradās policijas ierēdnis, lai paziņotu, ka personām, kas bija iesniegušas starptautiskās aizsardzības pieteikumu, bija jāierodas uz interviju, pildot iepriekšējā 4. punktā minēto pienākumu.
- 7 2019. gada 18. decembrī *Ministerio Fiscal* [prokuratūra] iesniedza apelācijas sūdzību par minēto rīkojumu. Prokuratūra uzskata, ka šis rīkojums neatbilst mērķim, kuram tas ir paredzēts, proti, ārvalstnieka izraidīšanai, un ka iesniedzējtiesa ir pārsniegusi savas pilnvaras, ciktāl tai nav kompetences pieņemt paziņojumu par nodomu lūgt starptautisko aizsardzību. Arī VL advokāte iesniedza apelācijas sūdzību par minēto rīkojumu, uzskatot, ka saskaņā ar Direktīvu 2013/32 un Direktīvu 2013/33 šo personu nevarēja ievietot AĀIC.
- 8 Tā kā radās šaubas par to, kāds nolēmums ir jāpieņem šajā apelācijas tiesvedībā, iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un iesniegt Tiesai šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, lūdzot to izskatīt steidzamības tiesvedībā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 9 Prokuratūra uzskata, ka izmeklēšanas tiesnesim nav kompetences pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, jo izmeklēšanas tiesa nav viena no iestādēm, kurā Patvēruma likumā minētās personas var paust savu gribu lūgt patvērumu. Prokuratūra uzskata, ka izmeklēšanas tiesnesim, lemjot par ārvalstnieka aizturēšanas nepieciešamību, ir jāņem vērā tikai viņa nelegāla uzturēšanās, lai nodrošinātu viņa izraidīšanu atpakaļ uz viņa izcelsmes valsti. Tā uzskata, ka izmeklēšanas tiesā iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums nav pietiekams pamats neievietošanai AĀIC. Tā arī uzskata, ka izmeklēšanas tiesnesis ir pārsniedzis savas pilnvaras, uzdodot šo jautājumu trešās valsts valstspiederīgajam, kad tas sniedz savu paziņojumu, un meklējot iespēju izmitināt personas, kas lūdz starptautisko aizsardzību, pirmās uzņemšanas centrā un, ja tas nav iespējams, humānās palīdzības centrā.
- 10 VL uzskata, ka izmeklēšanas tiesnesis ir kompetents pieņemt paziņojumu par [nodomu iesniegt] starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Viņš uzskata, ka, tā kā par ievietošanu AĀIC lemj, lai nodrošinātu izraidīšanu, un tā kā personas, kas

lūdz starptautisko aizsardzību, nevar tikt izraidītas atpakaļ uz savu izcelsmes valsti, paziņojumam par nodomu iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ir jārada sekas no tā izteikšanas brīža, tāpēc nevar pieņemt lēmumu par ieviešanu AĀIC.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 11 Direktīvas 2013/32 6. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka, ja starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedz citām iestādēm, kas var pieņemt šādus pieteikumus, bet saskaņā ar valsts tiesību aktiem nav kompetentas tos reģistrēt, tad dalībvalstis nodrošina, lai reģistrācija tiktu veikta ne vēlāk kā sešu darbadienu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas.
- 12 Iesniedzējtiesa, *Juzgado de Instrucción n.º 3 de San Bartolomé de Tirajana*, uzskata, ka izmeklēšanas tiesa ir viena no “[citām] iestādēm”, kas, lai arī saskaņā ar valsts tiesībām nav kompetenta reģistrēt pieteikumu, var saskaņā ar Direktīvu 2013/32 lūgt iestādei, kas ir kompetenta veikt reģistrāciju, reģistrēt to vēlākais sešu darbadienu laikā no tā sagatavošanas dienas. Tā uzskata, ka, ja Tiesa piekristu šai nostājai, izmeklēšanas tiesai būtu pienākums nosūtīt pieteikumu kompetentai iestādei, lai tā to reģistrētu un izskatītu, prasot paredzēt interviju, lai noformētu pieteikumu. Tādējādi no brīža, kad pieteikums ir nosūtīts kompetentai iestādei un ir reģistrēts, minētajai personai būtu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja statuss un to aizsargātu neizraidīšanas princips.
- 13 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka izmeklēšanas tiesnešiem, kas ir kompetenti lemt par ārvalstnieku aizturēšanu vai neaizturēšanu, šajā nolūkā ir jāņem vērā apstākļi, kas ir minēti 2000. gada 11. janvāra Konstitūtīvā likuma 4/2000 par ārvalstnieku tiesībām un brīvībām Spānijā un viņu sociālo integrāciju 62. pantā, tostarp iespējamība, ka ārvalstnieks var neierasties tiesā dzīvesvietas vai identifikācijas dokumentu neesamības dēļ, veikt darbības, lai apgrūtinātu vai novērstu izraidīšanu, notiesājoša sprieduma vai administratīvu sodu esamība, citu kriminālprocesu vai administratīvā soda uzlikšanas procedūru esamība, kā arī ārvalstnieka smaga slimība. Iesniedzējtiesa uzskata, ka minētajā tiesību normā šie apstākļi nav uzskaitīti izsmelīgi.
- 14 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 26. pantu personas, kas lūdz starptautisko aizsardzību, netiek aizturētas. Minētajā pantā ir atsauce uz Direktīvu 2013/33, kuras 8. pantā vispārēji ir noteikts personu, kas lūdz starptautisko aizsardzību, neaizturēšanas princips, kā arī ir paredzēti gadījumi, kuros jāpiemēro aizturēšana, un iespēja noteikt alternatīvus pasākumus. Savukārt Direktīvas 2013/33 10. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka aizturētus pieteikuma iesniedzējus parasti izmitina atsevišķi no trešo valstu valstspiederīgajiem, kas nav iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu.
- 15 Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka visām izmeklēšanas tiesnešiem ar šīm direktīvām ir noteikts pienākums sniegt informāciju trešās valsts valstspiederīgajam un uzdod viņam jautājumu attiecībā uz viņa nodomu lūgt

starptautisko aizsardzību, lai gadījumā, ja nav izpildītas minētajā 8. pantā noteiktās prasības, netiktu piemērota aizturēšana, un tās piemērošanas gadījumā garantētu, lai aizturētās personas, kas lūdz starptautisko aizsardzību, tiktu nošķirtas no pārējiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas nav lūguši starptautisko aizsardzību. Turklāt šādas gribas paušana vienlaikus izraisītu nepieciešamību nodrošināt minētajās direktīvās paredzētos materiālos uzņemšanas nosacījumus.

DARBA VERSIJA